

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 5. octobar 2017. godine
Br. ref.:RK1131/17

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI28/17

Podnosilac

Azem Gashi i Arbenita Gashi

**Ocena ustavnosti
presude Rev. br. 262/2016 Vrhovnog suda Kosova
od 3. novembra 2016. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërzhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev su podneli Azem Gashi i Arbenita Gashi, sa prebivalištem u Prištini (u daljem tekstu: podnosioci zahteva), koje zastupa Zaim Istrefi, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju presudu Rev. br. 262/2016 Vrhovnog suda Kosova od 3. novembra 2016. godine, koja im je uručena 16. novembra 2016. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Rev. br. 262/2016 Vrhovnog suda Kosova od 3. novembra 2016. godine, na osnovu koje podnosioci zahteva tvrde da su im povređena prava garantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članom 54. [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članom 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLjP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakona) i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 7. marta 2017. godine, podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 7. aprila 2017. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Selvete Gërzhaliu-Krasniqi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Almiro Rodrigues (predsedavajući), Bekim Sejdiu i Gresa Caka-Nimani.
7. Dana 13. aprila 2017. godine, Sud je obavestio podnosiocima o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu Kosova.
8. Dana 17. jula 2017. godine, zastupnik podnosilaca zahteva je podneo Sudu presudu P. br. 2850/08 Opštinskog suda u Prištini od 10. februara 2012. godine.
9. Dana 6. septembra 2017. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 7. avgusta 2008. godine, podnosioci zahteva su zadobili teške telesne povrede u saobraćajnoj nesreći izazvanoj od strane korisnika osiguravajuće kompanije "Sigal Uniqa Group Austria" u Prištini (u daljem tekstu: kompanija Sigal).
11. Dana 10. februara 2012. godine, Opštinski sud u Prištini je [presuda P. br. 2950/08] proglasio krivim G.B., korisnika osiguranja vozila kompanije Sigal

za krivično delo *ugrožavanje javnog saobraćaja* iz člana 297, stav 5 u vezi sa stavovima 3 i 1 Zakonika o krivičnom postupku.

12. Dana 15. oktobra 2012. godine, podnosioci zahteva su podneli tužbu za naknadu nematerijalne štete Osnovnom sudu protiv kompanije Sigal, precizirajući naknadu (visinu iznosa) za sve vrste štete koje su im izazvane nesrećom.
13. Neodređenog datuma kompanija Sigal je podnela odgovor na tužbu, osporavajući iznos naknade nematerijalne štete i pružajući podnosiocima zahteva ponudu za sudsko poravnanje. Podnosioci zahteva nisu prihvatili ponudu za sudsko poravnanje.
14. Dana 14. decembra 2012. godine, Osnovni sud u Prištini je (presuda C. br. 1793/08), delimično usvojio tužbeni zahtev i obavezao kompaniju Sigal da nadoknadi nematerijalnu štetu podnosiocima zahteva izazvanu od strane korisnika osiguranja kompanije Sigal.
15. Dana 25. aprila 2013. godine, kompanija Sigal je uložila žalbu Apelacionom sudu Kosova protiv presude C. br. 1793/08 Opštinskog suda u Prištini od 14. decembra 2012. godine zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
16. Dana 10. marta 2016. godine, Apelacioni sud Kosova je (presuda CA. br. 3287/13) delimično preinačio presudu Opštinskog suda u Prištini C. br. 1793/08 od 14. decembra 2012. godine, obavezujući kompaniju Sigal da na ime štete izazvane kao rezultat saobraćajne nesreće isplati podnosiocima zahteva niži iznos od onog određenog od strane Opštinskog suda. U presudi je obrazloženo:

“[...] prilikom donošenja odluke, pogrešno je primenio materijalno pravo kada je odredio iznose za nadoknadu nematerijalne štete kao u izreci apelovane presude, pošto one nisu u skladu sa kriterijumima, kao ni sa životnim standardima na Kosovu. Dakle, prekoračio je iznose koji bi bili adekvatni sa satisfakciju i u skladu sa ciljem zakonske odredbe člana 200 ZOO iz 1978. godine, kao i sa sudskom praksom stvorenom tokom tretiranja ovakvih slučajeva od strane sudova na Kosovu, uključujući i stavove Vrhovnog suda Kosova [...].”
17. Dana 6. maja 2016. godine, podnosioci zahteva su izjavili reviziju Vrhovnom sudu na presudu CA. br. 3287/13 Apelacionog suda od 10. marta 2016. godine zbog pogrešne primene materijalnog prava.
18. Neodređenog datuma, kompanija Sigal je izjavila reviziju Vrhovnom sudu zbog *“prekoračenja tužbenog zahteva, sa predlogom da se osporena presuda preinači i da se tužbeni zahtev tužilaca delimično prihvati.”*
19. Dana 3. novembra 2016. godine, Vrhovni sud Kosova je (presuda Rev. br. 262/2016) odbio, kao neosnovanu, reviziju podnosilaca zahteva i kompanije Sigal i obrazložio da je drugostepeni sud pravično primenio odredbe materijalnog prava, podržavajući u potpunosti presudu CA. br. 3287/13 Apelacionog suda od 10. marta 2016. godine.

Navodi podnosioca

20. Podnosioci zahteva tvrde da su im odlukama redovnih sudova povredena ustavna prava koja su garantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članom 54. [Sudska zaštita prava] Ustava, kao i članom 6. [Pravo na pravično suđenje] EKLjP.
21. Podnosioci zahteva tvrde “*Apelacioni sud i Vrhovni sud sa svojim gore navedenim odlukama, nisu dali ubedljivo obrazloženje zašto su preinačili odluku Opštinskog suda, kada i u članu 200 ZOO-a je propisan cilj nadoknade, a u konkretnom slučaju podnosiocima zahteva su uskraćena suštinska dobra, stoga i odluka Opštinskog suda bi im služila kao pravična nagrada [...].*”
22. Podnosioci zahteva u nastavku tvrde “*Apelacioni sud i Vrhovni sud sa njihovim presudama nisu se pozivali na neki činjenični ili zakonski razlog u vezi toga da kako i zašto su preinačili presudu prvostepenog suda.*”
23. Podnosioci zahteva traže od Suda da ukine presudu CA. br. 3287/13 Apelacionog suda Kosova od 10. marta 2016. godine i presudu Rev. br. 262/2016 Vrhovnog suda od 3. novembra 2016. godine i da ostane na snazi presuda C. br. 1783/08 Opštinskog suda u Prištini od 14. decembra 2012. godine.

Prihvatljivost zahteva

24. Sud prvo razmatra da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti propisani Ustavom, dalje predviđeni u Zakonu i precizirani u Poslovniku.
25. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuje:

*“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.
(...)”*

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”
26. Međutim, Sud se poziva na član 48. Zakona, koji propisuje:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povredena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”
27. U tom smislu, Sud se u nastavku poziva na pravilo 36 Poslovnika, koje propisuje:

(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev

(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

*(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:
[...]*

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.

28. U ovom slučaju, Sud ocenjuje da su podnosioci zahteva ovlašćene strane, da su iscrpeli sva pravna sredstva na raspolaganju i da su podneli zahtev u propisanom zakonskom roku. Međutim, Sud dalje treba da oceni da li su ispunjeni uslovi propisani u članu 48. Zakona i utvrđeni u pravilu 36 Poslovnika.
29. Podnosioci zahteva tvrde da su im presudom CA. br. 3287/13 Apelacionog suda Kosova od 10. marta 2016. godine i presudom Rev. br. 262/2016 Vrhovnog suda od 3. novembra 2016. godine povređena prava koja su garantovana Ustavom, odnosno pravo na pravično i nepristrasno suđenje i zaštitu imovine, zbog smanjenja iznosa za naknadu nematerijalne štete kao posledice povreda zadobijenih u saobraćajnoj nesreći.
30. U tom smislu, Sud se poziva na član 31. Ustava, koji propisuje:
- “1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
- 2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.”*
31. Pored toga, Sud uzima u obzir član 6.1 EKLJP, kojim se propisuje:
- “Svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom.”*
32. Sud podseća da podnosioci zahteva tvrde da Apelacioni sud i Vrhovni sud nisu dovoljno obrazložili svoje odluke u delovima u kojima je ukinuta presuda C. br. 1793/08 Opštinskog suda u Prištini od 14. decembra 2012. godine i nisu pravično ocenili činjenično stanje.
33. Sud primećuje da su podnosioci zahteva tvrdili pred Vrhovnim sudom povredu materijalnog prava. Sud smatra da se presudom Vrhovnog suda rešavalo i odlučilo o osnovama gore navedene žalbe. Iz tih razloga, presuda Vrhovnog suda je sada konačna odluka za ovu spornu stvar.
34. U tom smislu, Sud se poziva na presudu Rev. br. 262/2016 Vrhovnog suda od 3. novembra 2016. godine, kojom je zaključeno da je Apelacioni sud presudom Ac. br. 3287/2013 od 10. marta 2016. godine pravilno primenio odredbe materijalnog prava.

35. Vrhovni sud je u presudi Rev. br. 262/2016 od 3. novembra 2016. godine ocenio da je „drugostepeni sud na pravičan način primenio odredbe materijalnog prava, kada je delimično prihvatio žalbu tužene i preinačio prvostepenu presudu [...] pobijana presuda ne sadrži povrede suštinskog karaktera odredbi parničnog postupka za koje ovaj sud vodi računa prema službenoj dužnosti. Što se tiče presuđenih visina od strane drugostepenog suda (preinačeni deo), u vezi sa gore navedenim vrstama nematerijalne štete, pravično je primenjena odredba člana 200 ZOO-a u vezi sa članom 323 ZPP-a, imajući u vidu zaključke i mišljenja odgovarajućih medicinskih veštaka [...] Procena nadoknade za nematerijalnu štetu (kao jedna satisfakcija koja nema lukrativan – zaradni cilj), predstavlja primenu materijalnog prava.“
36. Sud smatra da Vrhovni sud ne samo da je utvrdio razloge date u presudi Apelacionog suda Kosova CA. br. 3287/13 od 10. marta 2016. godine, već se i bavio bitnim pitanjima koja se odnose na tvrdnju o “povredi materijalnog prava.”
37. S tim u vezi, Sud ocenjuje da je Vrhovni sud u celosti ocenio dokaze, analizirajući činjenice, utvrđujući da “prilikom određivanja visine nadoknade za određene oblike nematerijalne štete, i straha kao posebne vrste nematerijalne štete, sud prema članu 200 ZOO-a treba da vodi računa o važnosti oštećenog dobra i cilja kojem služi nadoknada, ali i za stvar da se ne iskoriste namere koje nisu u skladu sa prirodom takve nadoknade nematerijalne štete [...] Određeni iznosi od strane drugostepenog suda, što se tiče gore navedenih vrsta nematerijalne štete, prema proceni ovog suda su realni, u skladu sa kriterijumima predviđenim zakonom i u skladu sa sudskom praksom.”
38. Što se tiče tvrdnje podnosioca zahteva da Apelacioni sud i Vrhovni sud nisu u dovoljnoj meri obrazložili svoje odluke, Sud ponavlja da u skladu sa sudskom praksom ESLJP pravo na obrazloženu odluku podrazumeva skup obaveza odluka suda, odnosno da obezbedi razloge na kojima se zasnivala odluka, da pokaže stranama da su saslušane, da im pruži mogućnost da se žale protiv odluke i obezbedi dovoljnu jasnoću o razlozima na kojima se zasnovala odluka.
39. Iako redovni sud ima izvesnu slobodu ocene u izboru argumenata i prihvatanju dokaza, član 6 (1) ne zahteva detaljan odgovor na svaki argument koji se pruža sudu tokom sprovođenja postupka (vidi: *Suominen protiv Finske*, br. 37801, ESLJP, presuda od 24. jula 2003. godine, stav 36, *Van de Hurk protiv Holandije*, br. 16034/90, ESLJP, presuda od 19. aprila 1994. godine, stav 61; *Jahnke i Lenoble protiv Francuske* (déc.); *Perez protiv Francuske* [VV] br. 47287/99, ESLJP, presuda od 12. aprila 2004. godine, stav 81; *Ruiz Torija protiv Španije*, br. 18390/91, ESLJP, presuda od 9. decembra 1994. godine, stav 29; *Hiro Balani protiv Španije*, predstavka br. 18064/91. ESLJP, presuda od 9. decembra 1994. godine, stav 27).
40. Sud smatra da se Vrhovni sud bavio svim razlozima žalbe pokrenutim u zahtevu za reviziju podnosioca zahteva. Dakle, podnosioci zahteva su imali dovoljan pristup redovnim sudovima i dovoljno mogućnosti da iznesu dokaze i argumente u vezi sa njihovim osporenim pitanjem.

41. U stvari, dužnost redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi: slučaj ESLJP, *Garcia Ruiz protiv Španije*, predstavka br. 30544/96, 21. januar 1999. godine, stav 28).
42. Sud primećuje da su podnosioci zahteva u suštini predstavili Ustavnom sudu iste osnove žalbe koje su predstavili i u poslednjem stepenu.
43. Ustavni sud podseća da nije sud utvrđivanja činjenica i pravično i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja je unutar jurisdikcije redovnih sudova. Uloga Ustavnog suda je da obezbedi poštovanje prava garantovanih Ustavom i drugim pravnim instrumentima i iz tog razloga ne može da deluje kao sud „četvrtog stepena“ (vidi: slučajeve ESLJP, *Akdivar protiv Turske*, predstavka br. 21893/93, 16. septembar 1996. godine, stav 65. Slučaj Ustavnog suda KI86/11, podnosilac zahteva: *Milaim Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. godine).
44. Pored toga, podnosioci zahteva nisu uspeali da pokažu i dokažu na ustavnim osnovama da su postupci pred redovnim sudovima, uključujući i pred Vrhovnim sudom, bili nepravični ili proizvodnji ili da su njihova prava i slobode povređene. Činjenice slučaja ne ukazuju na to da su redovni sudovi postupali u suprotnosti sa zaštitnim proceduralnim merama propisanim u Ustavu.
45. Na osnovu gore navedenog, Sud utvrđuje da je u suštini poštovano pravo podnosioca zahteva na pravično i nepristrasno suđenje tokom postupka, oni su na poseban način imali slobodan pristup sudu i dobili su obrazložene presude u različitim stepenima postupka. Sud, dalje, utvrđuje da je u skladu sa tim sudska zaštita bila garantovana.
46. Dakle, tvrdnje podnosioca zahteva o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje i sudsku zaštitu su očigledno neosnovane na ustavnim osnovama.
47. Na osnovu gore navedenog, Sud smatra da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove prihvatljivosti propisane Ustavom, dalje utvrđene u Zakonu i predviđene u Poslovniku.
48. Stoga, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i treba da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (1) (d) i (2) (d) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) (d) i (2) (d) Poslovnika, 6. septembra 2017. godine jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Selvetë Gërxhaliu-Krasniqi

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi